DIRECȚIA JUDEȚEANĂ
PENTRU CULTURĂ HARGHITA
Nr. 992
06. IUL. 2026

MINISTERUL CULTURII

DIRECȚIA PATRIMONIU CULTURAL
Bd. Unirii nr. 22, Sector 3, București, tel.: +4 021 222 4421, fax: +4 021 223 3157

Referitor la

ZILELE EUROPENE ALE PATRIMONIULUI 2026

a XXXIV-a ediție în România

În fiecare an, în septembrie, statele semnatare ale Convenției Culturale Europene participă la Zilele Europene ale Patrimoniului – o acțiune comună a Consiliului Europei și a Comisiei Europene, care pune la dispoziție noi bunuri culturale și deschid clădiri istorice în mod normal închise publicului. Evenimentele culturale evidențiază abilitățile și tradițiile locale, arhitectura și operele de artă, dar scopul mai larg este de a aduce cetățenii împreună în armonie, chiar dacă există diferențe de cultură și limbă.

Obiectivele Zilelor Europene ale Patrimoniului sunt: creșterea gradului de conștientizare a cetățenilor europeni cu privire la bogăția și diversitatea culturală a Europei; crearea unui climat în care este stimulată aprecierea bogatului mozaic de culturi europene; combaterea rasismului și xenofobiei și încurajarea unei mai mari toleranțe în Europa și dincolo de granițele naționale; informarea publicului și a autorităților politice cu privire la necesitatea protejării patrimoniului cultural împotriva noilor amenințări; invitarea Europei să răspundă provocărilor sociale, politice și economice cu care se confruntă.

În 2026, Zilele Europene ale Patrimoniului vă invită să explorați tema „Patrimoniul în pericol: Reînvie, Rezistă, Reimaginează". Într-o lume în rapidă schimbare, patrimoniul nostru cultural și natural comun se confruntă cu provocări fără precedent.

Această temă crește gradul de conștientizare cu privire la diversele riscuri care amenință patrimoniul nostru - dintr-o combinație de presiuni de mediu, sociale și tehnologice - și încurajează reflecția asupra modului în care putem proteja și prețui ceea ce rămâne.

Tema din acest an atrage, de asemenea, atenția asupra importanței cunoașterii intergenerationale, a rezistenței povestirii orale și a puterii expresiei culturale în perioadele de criză.

Incorporarea utilizării scrise și orale a limbilor regionale sau minoritare în activitățile organizate în zonele în care se folosesc astfel de limbi consolidează acest patrimoniu viu și contribuie la protejarea diversității lingvistice.

Este un apel de a ne asigura că toate vocile - în special cele marginalizate din punct de vedere istoric - sunt auzite și apreciate în modelarea viitorului nostru cultural comun.

Patrimoniul nostru, atât tangibil, cât și intangibil, servește drept fundament al identității, istoriei și tradițiilor noastre. De la minuni arhitecturale la tradiții de povestire, de la monumente antice la practici culturale, fiecare element constituie esența memoriei noastre colective.

Tema pentru anul 2026, „Patrimoniul în pericol: Reînvie, Rezistă, Reimaginează", reflectă nevoia urgentă de acțiune și creativitate în protejarea patrimoniului nostru comun. Reînvie evidențiază eforturile de a readuce la viață tradițiile, siturile și poveștile aflate în pericol de dispariție – prin ateliere de artizanat, proiecte de istorie orală și festivaluri culturale. Rezistă se adresează comunităților care se opun amenințărilor precum schimbările climatice, conflictele și dezvoltarea excesivă, folosind patrimoniul ca sursă de identitate, reziliență și susținere. A Reimagina încurajează noi modalități de interacțiune cu patrimoniul – digital, artistic, sau între culturi – pentru a ne asigura că acesta rămâne semnificativ, accesibil și viu pentru generațiile viitoare.

Înțelegerea amenințărilor la adresa moștenirii culturale Patrimoniul cultural este din ce în ce mai expus riscului. Aceste provocări vin din diverse direcții, adesea intersectându-se și exacerbându-se reciproc.

Recunoașterea acestor provocări este esențială pentru asigurarea conservării pe termen lung și a continuității patrimoniului, care are o semnificație profundă pentru comunități, națiuni și societatea globală.

În lumea de astăzi, patrimoniul nostru se confruntă cu numeroase provocări:

Una dintre cele mai presante provocări la adresa patrimoniului cultural este impactul schimbărilor climatice. Clădirile istorice, siturile arheologice și peisajele naturale sunt vulnerabile la fenomene meteorologice extreme, creșterea nivelului mării și degradarea mediului. Schimbările climatice amenință și patrimoniul viu prin perturbarea practicilor culturale, a tradițiilor și a sistemelor de cunoștințe profund legate de medii specifice.

Monumentele istorice, în special cele din piatră, lemn sau lut, se confruntă cu eroziune accelerată din cauza modelelor meteorologice în schimbare, cum ar fi ploile intense, inundațiile și secetele. Creșterea nivelului mării amenință siturile de patrimoniu de coastă, în timp ce temperaturile extreme pun la îndoială materialele și sistemele clădirilor tradiționale.

Peisajele culturale, inclusiv practicile agricole tradiționale legate de medii specifice, sunt din ce în ce mai periclitate. Ecosistemele de care comunitățile se bazează pentru hrană, tradiție și identitate se schimbă sau dispar.

Pe măsură ce ecosistemele se schimbă sau se degradează, comunitățile pot pierde cadrul natural și cultural care susțin ritualurile, istoriile orale și expresiile artistice.

Acest lucru duce la erodarea patrimoniului imaterial - fie prin strămutare, pierderea practicilor tradiționale sau slăbirea transmiterii intergenerationale. Migrația indusă de climă este un exemplu, dar chiar și comunitățile care rămân pe loc pot experimenta pierderi culturale, deoarece mediile și modurile lor de viață sunt perturbate.

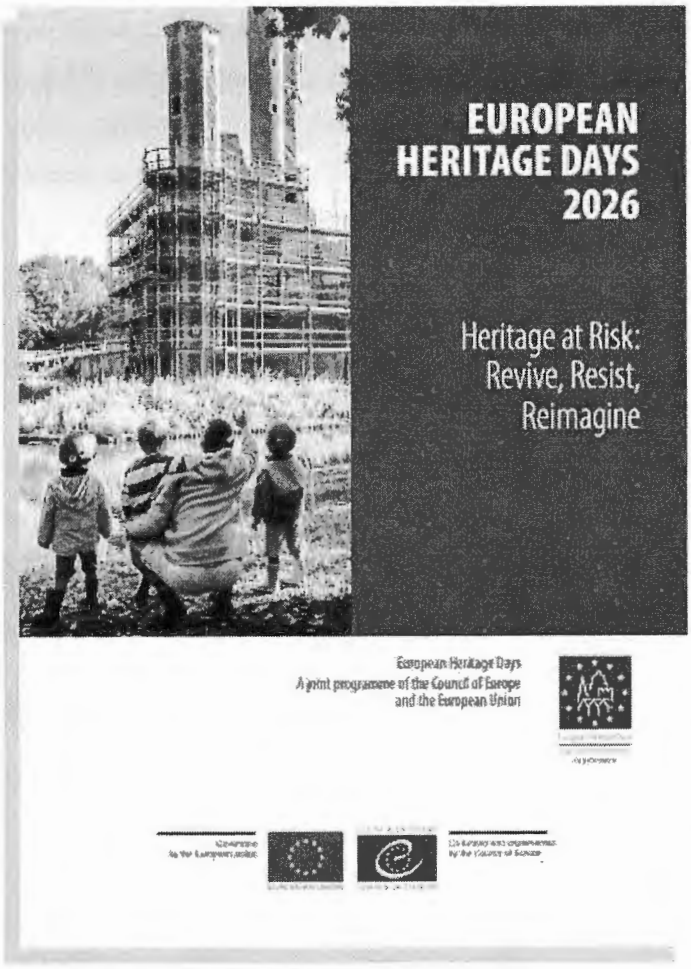
Această urgență subliniază necesitatea ca profesioniștii în patrimoniu să adopte metode de conservare durabile, să prioritizeze activele strategic și să implementeze strategii de consolidare a rezilienței pentru gestionarea siturilor de patrimoniu. Protejarea patrimoniului

imaterial de schimbările climatice necesită implicarea comunităților, sprijinirea persoanelor strămutate pentru a păstra tradițiile și cartografierea practicilor culturale aflate în pericol.

Consiliul Europei: Protejarea Patrimoniului în fața provocărilor moderne Pentru a răspunde acestor riscuri tot mai mari, Consiliul Europei a stabilit o serie de convenții care oferă cadre pentru conservarea patrimoniului, implicarea comunității și cooperarea transfrontalieră. Acestea includ:

Convenția europeană pentru protecția Patrimoniului Arhitectural al Europei – Convenția de la Granada (1985) Concentrată pe protejarea patrimoniului arhitectural european, această convenție oferă strategii pentru integrarea patrimoniului în planificarea și dezvoltarea urbană, asigurând în același timp conservarea și utilizarea durabilă a acestuia.

Convenția europeană privind protecția Patrimoniului Arheologic – Convenția de la Valletta (1992) Abordând nevoia de protecție a patrimoniului arheologic, în special în contextul urbanizării rapide, această convenție subliniază importanța prevenirii daunelor cauzate de activitățile de construcție și dezvoltare.

Carta Europeană a Limbilor Regionale sau Minoritare (1992) Această Cartă protejează diversitatea lingvistică a Europei prin promovarea utilizării limbilor regionale și minoritare în viața publică și privată, în special în domeniile educației, autorităților judiciare, autorităților administrative și serviciilor publice, mass-media, culturii, vieții economice și sociale și cooperării transfrontaliere. Întrucât limba este un purtător cheie al tradiției, istoriei și identității, pierderea acesteia reprezintă un risc major pentru patrimoniul imaterial. Prin sprijinirea acestor limbi, Carta asigură că comunitățile culturale își pot continua exprima patrimoniul de-a lungul generațiilor, consolidând coeziunea socială și diversitatea Europei. https://www.europeanheritagedays.com

Convenția Europeană a Peisajului – Convenția de la Florența (2000)

Deși centrată pe conservarea peisajelor, această convenție joacă un rol vital în abordarea impactului urbanizării și dezvoltării asupra peisajelor culturale și naturale, asigurându-se că aceste medii rămân protejate ca parte a identității culturale a Europei.

Convenția-cadru a Consiliului Europei privind valoarea patrimoniului cultural pentru societate – Convenția de la Faro (2005) Această convenție cu viziune de viitor evidențiază valoarea societală a patrimoniului, solicitând o mai mare implicare a comunității în conservarea patrimoniului și corelând patrimoniul cultural cu drepturile omului, angajamentul democratic și bunăstarea socială.

Itinerarii culturale ale Consiliului Europei Înființat în 1987, Programul Itinerariilor Culturale Europene promovează rețele transnaționale care evidențiază patrimoniul european comun, promovând dialogul intercultural și turismul durabil. Fiecare traseu conectează situri și tradiții din mai multe țări, subliniind teme precum democrația, drepturile omului și diversitatea culturală.

Strategia 21: Strategia patrimoniului european pentru secolul XXI Strategia 21 oferă un cadru cuprinzător pentru integrarea patrimoniului în politicile publice concentrându-se pe provocările societale, teritoriale și bazate pe cunoaștere. Aceasta încurajează guvernanța participativă, dezvoltarea durabilă și transmiterea cunoștințelor despre patrimoniu.

HEREIN: Rețeaua Patrimoniului European HEREIN este o rețea de colaborare a administrațiilor naționale de patrimoniu care facilitează schimbul de informații și cele mai bune practici în gestionarea patrimoniului cultural. Aceasta servește drept platformă pentru dezvoltarea politicilor, studii comparative și promovarea abordărilor inovatoare ale conservării patrimoniului.

Conservarea Patrimoniului nostru pentru Generațiile Viitoare Într-o eră a schimbărilor rapide, nevoia de a proteja patrimoniul nostru comun nu a fost niciodată mai urgentă.
Schimbările climatice, digitalizarea, migrația, conflictele și urbanizarea prezintă provocări serioase – dar și oportunități pentru răspunsuri inovatoare.

Schimbarea este o constantă de-a lungul istoriei, iar patrimoniul ne învață că creativitatea și reziliența sunt esențiale pentru navigarea în noile realități. Prin cooperare internațională, participarea comunității și dezvoltarea durabilă, putem asigura că generațiile viitoare moștenesc o moștenire culturală bogată și semnificativă.

PATRIMONIUL **Re-înviat Re-înnoit Re-imaginat**

Fiecare sit de patrimoniu, artefact și tradiție spune o poveste - a oamenilor care au construit-o, au creat-o și au transmis-o din generații.

Peisaje culturale: Podgoriile, pădurile și sate reflectă practicile agricole și viața comunitară, împletind istoria în împrejurimile de zi cu zi. Arhitectură și monumente: De la ruinele romane la castelele medievale, clădirile sunt amintiri fizice ale realizărilor artistice și inginerești în stilul lor.

Patrimoniu imaterial: Tradițiile, muzica, limbile și festivalurile formează firele imateriale ale patrimoniului. Conservarea lor este esențială pentru identitatea comunității.

Cum vă puteți implica?

Zilele Europene ale Patrimoniului 2026 invită pe toată lumea să participe la protejarea și împărtășirea patrimoniului nostru:

- Explorați patrimoniul local: Vizitați situri, cercetați istoria locală și împărtășiți povești cu ceilalți.
- Interacționați cu patrimoniul imaterial: Participați la evenimente culturale, învățați abilități tradiționale sau susțineți dialectele locale.
- Susțineți conservarea durabilă: Susțineți dezvoltarea responsabilă și reutilizarea adaptivă a clădirilor de patrimoniu.
- Participați la campanii de conștientizare: Împărtășiți cunoștințe, participați la evenimente, contactați reprezentanți sau faceți voluntariat la organizații de conservare.
- Spuneți-vă povestea: Împărtășiți-vă legătura personală sau comunitară cu o tradiție sau un sit de patrimoniu - povestirea menține patrimoniul viu.
- „Patrimoniul în pericol" ne amintește că patrimoniul nostru nu este static - este o parte vie, în evoluție, a ceea ce suntem. Prin protejarea lui astăzi, ne asigurăm că generațiile viitoare continuă să fie inspirate, informate și conectate prin poveștile trecutului.
- Împreună, haideți să ne celebrăm și să ne protejăm patrimoniul - nu doar ca relicve, ci ca povești călăuzitoare pentru viitorul nostru.

Perioada de desfășurare a
ZILELOR EUROPENE ale PATRIMONIULUI,
Monumente
Re-înviate Re-înnoite Re-imaginate
11-13 septembrie 2026
ediția XXXIV în România.

Stabilirea acestei date corespunde primei săptămâni a noului an şcolar ceea ce va facilita participarea tinerilor, în mod organizat, la evenimentele ZEP.

Fiecare Direcţie Judeţeană pentru Cultură şi fiecare Muzeu este solicitat, în propriul județ:

- să comunice tuturor instituţiilor de cultură și învățământ, bibliotecilor şi arhivelor publice, asociaţiilor sau organizaţiilor neguvernamentale cu activitate în domeniul protejării patrimoniului cultural despre oportunitatea de a organiza evenimente culturale dedicate Zilelor Europene ale Patrimoniului;
- să comunice evenimentele culturale proiectate ce vor avea loc cu prilejul ZEP către Ministerul Culturii, Direcţia Patrimoniu Cultural, până la 1 septembrie 2026, conform tabelului prezentat mai jos dar şi în format electronic (*format doc, docx*) la adresele ileana.kisilewicz@cultura.ro.

Activitățile propuse până la data de 1 septembrie 2026 vor fi postate și pe site-ul Ministerului Culturii și cel al Comisiei Europene.

Judeţul.....				
nr	Denumirea evenimentului cultural	Organizatorul	Localizare – adresă,ziua şi ora	Persoana de contact nr. telefon

Zilele Europene ale Patrimoniului O inițiativă comună a
..... Consiliului Europei și a Uniunii Europene
European Heritage Days
Journées européennes du Patrimoine